

СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ В СТВОРЕННІ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК, ЩО МІСТЯТЬ КОМПОНЕНТИ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ

*Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної
інтернет-конференції*

10
КВІТНЯ
2026
м. Харків

результати обґрунтовують доцільність подальшого доклінічного та клінічного вивчення перспективних розробок з метою впровадження в медичну практику.

Список літератури:

1. Вивчення гіполіпідемічної дії фітозасобу, що містить сухі екстракти листя шовковиці білої, стулок квасолі звичайної і пагонів чорниці / А.І. Дуб та ін. *Медична і клінічна хімія*. 2018. № 3. С. 43-49.
2. Вплив нової фітокомпозиції на спектр ліпідів крові на моделі гіперліпідемії у щурів А.І. Дуб та ін. *Фармакологія і лікарська токсикологія*. 2018. № 4-5. С. 32-37.
3. Ламазян Г.Р. Розробка та фармакологічне дослідження протидіабетичної активності сухого екстракту плодів *Citrullus colocynthis* (L.) Shrad : автореф. дис.... канд. фармацевт. наук : 14.03.05 / Г. Р. Ламазян; Національний фармацевтичний університет. - Харків, 2018. 23 с.
4. Сорокіна М. В. Фармакологічне обґрунтування застосування сухого екстракту імбиру при цукровому діабеті 2 типу та метаболічному синдромі : автореф. дис.... канд. фармацевт. наук : 14.03.05 / М. В. Сорокіна; Національний фармацевтичний університет. - Харків, 2019. 25 с.
5. Geographic distribution of metabolic syndrome and its components in the general adult population: A meta-analysis of global data from 28 million individuals / J. J. Noubiap et al. *Diabetes Research and Clinical Practic*. 2022. Vol. 188. 109924.

РОЗРОБКА ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ТА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Саустян Я.С., Філіпцова О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Стрес є одним із ключових чинників, що негативно впливають на фізичне та психічне здоров'я людини, знижуючи працездатність, когнітивні функції та якість життя. У сучасних умовах високих навантажень та інформаційного перенасичення актуальним стає пошук безпечних і ефективних засобів для профілактики та корекції стрес-індукованих порушень.

Матеріали та методи. Комплексне вивчення рослинних адаптогенів та їхнього потенціалу за даними літератури у створенні препаратів для підвищення стресостійкості та працездатності.

Результати та їх обговорення. Розробка препаратів для підвищення стресостійкості та працездатності у сучасній фармакології розглядається як багаторівневий процес, що поєднує біологічні, психологічні та соціальні аспекти. За даними міжнародних досліджень, адаптогени (женьшень, родіола, елеутерокок) мають здатність регулювати рівень кортизолу та підтримувати баланс нейромедіаторів, що сприяє довготривалій адаптації до стресових факторів [1]. Вони не лише покращують когнітивні функції, але й підвищують фізичну витривалість, що робить їх перспективними у профілактиці професійного вигорання, але фармакологічні засоби не можуть розглядатися ізольовано від умов праці: ефективність стимуляторів, таких як модафініл чи метилфенідат, значною мірою залежить від режиму сну та гнучкості робочого

графіка [2]. Це означає, що навіть при застосуванні препаратів для підвищення працездатності, без оптимізації робочого середовища їхній ефект буде обмеженим. Крім того, надмірне використання стимуляторів пов'язане з ризиком побічних ефектів та формуванням залежності. Рослинні седативні засоби (валеріана, меліса тощо) відіграють важливу роль у зниженні тривожності та нормалізації сну. Вони опосередковано підвищують працездатність, зменшуючи психоемоційне напруження та сприяючи відновленню нервової системи. Їх перевага полягає у відсутності серйозних побічних ефектів, що робить їх доступними для широкого використання. Таким чином, розробка препаратів для підвищення стресостійкості спрямована не лише на фармакологічне втручання, але й на комплексний підхід до здоров'я.

Список літератури:

1. Schommer JC, Gaither CA, Alvarez NA, Lee S, Shaughnessy AM, Arya V, Planas LG, Fadare O, Witry MJ. Pharmacy Workplace Wellbeing and Resilience: Themes Identified from a Hermeneutic Phenomenological Analysis with Future Recommendations. *Pharmacy (Basel)*. 2022 Nov 23;10(6):158. doi: 10.3390/pharmacy10060158. PMID: 36548314; PMCID: PMC9781627.
2. Rehman E, Alotaibi KA, Rehman S, Ahmad M. Effect of work schedule flexibility as a moderator in the relationship between job stress and wellbeing in pharmacy practice. *Sci Rep*. 2025 Jul 6;15(1):24097. doi: 10.1038/s41598-025-10523-y. PMID: 40619469; PMCID: PMC12230177.

ВИВЧЕННЯ ВМІСТУ ТА КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ЕФІРНОЇ ОЛІЇ *AGASTACHE FOENICULUM* (PURSH) KUNTZE

Свиденко Л.В.¹, Свиридовський В.М.¹, Вергун О.М.², Григор'єва О.В.²,
Лідікова Ю.³, Валентюк Н.О.¹

¹ Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН,
м. Одеса, Україна

² Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка, м. Київ, Україна

³ Словацький аграрний університет в Нітрі, м. Нітра, Словаччина

Agastache foeniculum – багаторічна трав'яниста рослина родини *Lamiaceae* Martinov. Рослина та її ефірна олія використовуються в медицині, кулінарії, парфумерії та інших галузях народного господарства [1].

Матеріали та методи. Дослідження проводилися в умовах Херсонської області. Матеріалом для досліджень слугувала насіннева популяція багатоколосника фенхелевого. Вміст ефірної олії у свіжозібраній рослинній сировині визначали методом Гінсберга на апаратах Клевенджера у фазі масового цвітіння та розраховували на абсолютно суху масу. Компонентний склад ефірної олії визначали методом високоефективної газорідинної хроматографії на апараті Agilent Technology 6890N.

Результати та їх обговорення. Вміст ефірної олії у рослинах насінневої популяції *Agastache foeniculum* коливався від 0,14 до 0,48% від свіжозібраної маси або від 0,60% до 1,90% від абсолютно сухої. Найбільша кількість рослин (55 відсотків) синтезує від 0,30 до 0,40% ефірної олії від сирової маси або від